

Vecuma makulas deģenerācijas eksudatīvās formas ārstēšanas rezultāti atkarībā no stiklveida ķermeņa mugurējās hialoīdās membrānas stāvokļa

Līga Radecka¹, Ēriks Elksnis¹, Ilze Lāce², Guna Laganovska¹

¹ Rīgas Stradiņa universitāte, Oftalmoloģijas katedra, Latvija

² Rīgas Stradiņa universitāte, Medicīnas fakultāte, Latvija

Ievads. Attīstītajās valstīs vecuma makulas deģenerācija ir biežākais centrālās redzes zuduma iemesls cilvēkiem pēc 65 gadu vecuma. Šī slimība skar līdz pat 25% iedzīvotāju pēc 80 gadu vecuma. 10–15% pacientu ir šīs slimības smagākā forma – eksudatīvā forma, kuras ārstēšanā visbiežāk izmanto vaskulārā endoteliālā augšanas faktora inhibitoru (VEAF-inhibitoru) atkārtotas intravitreālas injekcijas. Lai labāk izprastu un varētu individualizēt ārstēšanas plānu, jānoskaidro stiklveida ķermeņa mugurējās hialoīdās membrānas stāvokļa ietekme uz tīklenes centrālā biezuma izmaiņām ārstēšanas laikā.

Darba mērķis. Analizēt tīklenes centrālā biezuma izmaiņas pacientiem, kuriem tiek ārstēta vecuma makulas deģenerācijas eksudatīvā forma, izmantojot intravitreālas vaskulārā endoteliālā augšanas faktora inhibitoru injekcijas. Vērtēt šīs izmaiņas saistībā ar stiklveida ķermeņa mugurējās hialoīdās membrānas stāvokli (atslāņota, daļēji atslāņota, nav atslāņota).

Materiāls un metodes. Retrospektīvs pētījums, kurā tika iekļauti pacienti, kuriem vecuma makulas deģenerācijas eksudatīvā forma tika diagnosticēta 2013. gadā un tika uzsākta ārstēšana Paula Stradiņa Klīniskās universitātes slimnīcas acu nodaļā ar VEAF-inhibitoru intravitreālām injekcijām. Pacienti tika iedalīti 3 grupās atkarībā no stiklveida ķermeņa mugurējās hialoīdās membrānas stāvokļa pirms terapijas uzsākšanas (atslāņota, daļēji atslāņota (vitreomakulārā trakcija), nav atslāņota). Tīklenes un mugurējās hialoīdās membrānas stāvokļa noteikšanai un salīdzināšanai dinamiskā tika izmantota optiskā koherentā tomogrāfija (OCT). Tika analizētas tīklenes centrālā biezuma izmaiņas, salīdzinot stāvokli pirms terapijas un pēc pirmajām 3 intravitreālām injekcijām, kas tika veiktas ar 4–6 nedēļu intervālu. Datu apstrāde tika veikta, izmantojot *Microsoft Excel 2007* un *SPSS 20.0* programmu, atkarīgo izlašu t-testu.

Rezultāti. Kopā tika izvērtēti 56 pacienti (64 acis) vecumā no 47 līdz 88 gadiem (vidējais vecums – 74,6 gadi). No tiem 21 bija vīrietis, 35 sievietes. Trīsdesmit piecos gadījumos (54,7%) mugurējā hialoīdā membrāna nebija atslāņota, 12 gadījumos (18,7%) tā bija daļēji atslāņota, bet 17 (26,6%) – atslāņota. Vidējais tīklenes biezums pacientu grupā, kuriem stiklveida ķermeņa mugurējā hialoīdā membrāna nebija atslāņota, pirms terapijas bija 428,6 μm, bet pēc terapijas – 326,63 μm. Tīklenes biezums samazinājās vidēji par 101,97 μm (23,8%) ($p < 0,001$). Pacientu grupā ar daļēji atslāņotu mugurējo hialoīdo membrānu vidējais tīklenes biezums pirms terapijas bija 424,08 μm, bet pēc terapijas – 335,33 μm, tīklenes biezums samazinājās par 88,75 μm (20,9%) ($p = 0,01$). Grupā ar pilnīgi atslāņotu mugurējo hialoīdo membrānu šie rādītāji bija attiecīgi 454,52 μm, 353,23 μm, samazinājums vidēji par 101,29 μm (22,3%) ($p < 0,001$).

Secinājumi. Vecuma makulas deģenerācijas eksudatīvās formas slimniekiem ar daļēji atslāņotu mugurējo hialoīdo membrānu tīklenes centrālais biezums ārstēšanas procesā samazinās mazāk (strukturāls uzlabojums ir mazāks) nekā citu grupu pacientiem.